

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo tertius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Dnica. XIII. post Trinitatis

Rom. iij. Nō si ex lege pmissio abraer se
mini suo vt esset heres mundi.

Salutatio. Quid facie. rē.

Primo ar. An ex naturalib; absq; di
grā possit aliq; mereri vitā eternā
Vide dnica qnq; gesime. Ser. ij.

Scds ar. In pcc. rē. In hoc sermōe
dicēdū est de seba q; est instructio di
rectia p quā dirigimur ad chīm z ad vitā
eternā. Eū em hec supradicta dixisset dn̄s
Ecce quidā legisperit. rē. vsq; ibi: z vi
ues. Vbi tria tangunt p ordinē.

Primo legisperiti tēratua interrogatio
Secdo interrogatiois satisfactiua rñsio
Tertio rñsiois approbatiua z firmatio

Primo rē. q; quidā legisperitus surrexit
tentās illū dices. Magister. qd faciendo.
rē. Amb. Erat ex his q; sibi legisperiti vi
dēt q; pba legis tenet: vim autē legis igno
rant. Bñ tñ qrit qd faciendo q; nō audito
res s; factores legis iustificabūt. vt dicit

Rho. ij. Scdo interrogatiois satisfacti
ua rñsio: q; dn̄s dicit ad eū. In lege. s. dina
quid scriptū ē: Quō legis. s. de hādo vi
tā eternā: Et rñdēs ille dicit. Diliges dn̄m
deū tuū ex toto corde tuo z ex tota anima
tua: Ex tota mēte tua: z ex oib; viribus
tuis: z primū tuū sic teipm. Qd aug? sic
expōnit. Ex toto corde. i. intellectu sine er
rore. Ex tota aia. i. volūate sine p̄dictione
Ex tota mēte. i. mēona sine obliuioe: ex
oib; virib; tuis: vel ex tota fortitudine: seu
p̄tute. i. ex tota potētia executiua sine di
minutiōe. Theo. Hinc intelligēdū est: q;
oportet nos iōem virtutē aīe amorī dn̄o
subūcere: z hoc vir. s; r nō remisse. Jō ad
ditur. Et ex oib; virib; tuis. Sic autē dicit
Tho. ij. q. xxiij. Hoc nō pōt impleri in
p̄ia: sic q; totū cor hoīs sp̄ actualr feratur
in deū: q; i via ipossibile est p̄f hūanum
infirmitatē sp̄ actu cogitare de dō: s; iple
ri dō: sic q; habitualr aliq; totū cor suum
ponat in deo. Ita q; nihil cogitet vl velit
qd sit oīne dilectōi p̄trariū. Seq̄. Et p̄
primū tuū sicut teipm. i. eo affectu q; teipm
vel ad qd teipm: s; ad grāz in p̄ntiz glaz
in futuro. Chryso. Attēde q; ter fere cuz
eodē excessu postulat vtrūq; p̄ceptū. De
deo em̄ ait. Ex toto corde tuo. De p̄rio
autē sic teipm: qd si diligēt obſuaret: nec
su? eēt: nec liber: nec victor: nec victi? nec
diq;es: nec paup;: nec nos? vnq; eēt diabo

lus. Pōt? em̄ palee ignis sustinerēt inif
sione q; seruoze charitat; diabolus: adeo
cūta supat dilectōis p̄staria. Gre. ij. moꝝ
Eū dicat. Diliges p̄ximū tuū sic teipm
quō alteri m̄strādo plus ē: q; ad iuste vl
uēdo sit ipi? sibip̄i. Tertio ponit rñsio
nis approbatiua z firmatio. Eū dicit dn̄s
illi. Hoc fac z viues. q. d. hoc dicit: s; nō fa
cis: z iō ad vitā n̄ vadis. Orig. Ex his idu
bitāter colligit q; vitā q; p̄dicat fin̄ mūdi
creatorē deū: antiq; scripturas ab eo tra
ditas vitā p̄petua ē. Hec igit vitā q; finē
nō h; ē desiderāda z amanda: vitā p̄ns q;
tam labilis ē cōtēnēda. Exēplū in mar
tyrib; z sc̄is p̄fessorib; q; tot z tanta pas
si sūt libēter in hac vita t̄pali: vt illā eter
nā possiderēt. Nā vt dicit Greg. in Romel
T̄pali vitā eterne vite cōparata mors
est pot? dīcēda: q; vitā. Jpe em̄ q̄tidias
nus defect? corruptiōis qd est aliud q;
qdā p̄ritas mortis.

Tertius ar. Aud. rē. Necesse igit est
implere illd qd scriptū ē in lege dei.
Nā vt iura dicūt. Leges ab oib; sūt suan
de. s. subdit; . L. de legib; Leges. Et d cō
stingitōib; . c. Canonū. vbi dicit. Statuta ca
nonū ab oib; custodiant. Si itaq; terre
ni p̄ncipes volūt leges suas suari sub pel
na capitis. Credit; q; impunitos reliquet
etern? p̄nceps leg; sue trāsgressores: Jpe
em̄ est qui dicit. Leuit. xix. Ego dn̄s: leges
meas custodite.

Pro eadē dnica. xiiij. post trini.
Sermo tertius.

Quid facien

Qdo. rē. Quid g lex p̄ trāsgres
siones rē. vsq; in finez. Gal. ij.
Tria sūt iōi notāda q; p̄sideratio valz ad
obrīnēda vitam eternā.

Primo em̄ ponit apls date legis rōez.
p̄ trāsgressiōes. s. reprīmēdas.

Secundo rōnis declaratiōne Lex ergo
aduersus rē.

Tertio declaratiōis p̄firmatōez. Sed
p̄clusit scriptura rē. Vide textū z expōe.

Primo ar. An exis in grā bonū facie
do possit de p̄digne mereri vitā eter
nā. Vide in dnica qnq; gesime. Ser. ij.

Scds ar. In p̄ced. rē. In h̄ dicēdū ē
stia q; ē instructō declaratiua vbi declarat

dñs q̄s d̄eat dici prim⁹ n̄r. Circa q̄d i eū
 gello r̄ia ponit. **P**rio: p̄sūptuosa inq̄si
 tio. **S**cdo: ḡosa declaratio. **T**ertio
 fructuosa exhortatio. **P**rio r̄c. Ille em̄
 legisperit⁹ volēs se oñdere iustū d̄r ad te/
 sum. Et q̄s ē prim⁹ me⁹. **E**yrill⁹ Lauda
 tus legisperit⁹ q̄ recte r̄ndit i supbia pru
 pit: nullū sibi prim⁹ putās eē q̄ n̄ls eēt ei
 i iustia p̄p̄ad⁹. **G**acu⁹ Gōndit a dilectōe
 pri: r̄ p̄ns d̄i. **S**cdo ponit ḡosa de/
 claratio: q̄ suspiciēs ier⁹ p̄posuit ei pabo⁹
 lā d̄ hoie q̄ descēdit ab hierl̄m i hiericho
 q̄ incidit i latrōes. **I**ō surū asperit: q̄ d̄ re
 maḡ locutus⁹ erat: quō s̄. gen⁹ hūanū ce
 cidit p̄ pct̄m. **S**cōz aliq̄s: hec pabola ē r̄
 res gesta. q̄ i hierl̄m i hiericho erat q̄/
 dā s̄ctudo vbi trāseūtes frēq̄nt spoliabā
 tur z occidebāt a latronib⁹. **H**ō igit q̄dā
 descēdit. r̄c. **V**ide z dic̄ textū vsq̄ ibi: q̄ fe/
 cit m̄iaz i illū. **E**hyso. q. d. Si quē vides
 opp̄suz nō dicas vtiq̄ neq̄: eīz s̄uz sit gē
 tilis: sive iude⁹: z ope indiget nō. **A**rdeq̄
 auxiliari. **A**ug. d. doct̄ia ch̄riana. **E**r h̄ i/
 telligit⁹ eū eē primū cui v̄l exhibēdū est
 officū m̄iesi indiget: v̄l exhibēdū eēt si
 indigeret. **E**r q̄ p̄ns ē v̄t etiā ille a q̄ nob̄
 vicissim exhibēdū ē prim⁹ n̄r sit. **P**ro ei
 nomē ad aliq̄d ē nec q̄s p̄t eē primus
 nisi prio. **N**ullū āt exceptū eē cui m̄ie de/
 neget officū q̄s n̄ videat: dicēte d̄no. **B**n̄
 facite his q̄ oderūt vos. **A**llegorice. **H**ō
 ille ē gen⁹ hūanū q̄d in parētib⁹ p̄mis de/
 scēdit ab hierl̄m. i. a paradiso z sup̄ne pacis
 visioe i hiericho. i. in defectū hui⁹ vite mu
 tabilis. **H**iericho ei luna iustit̄iaz z muta/
 bilitate s̄ige: z incidit in latrones. i. (v̄t d̄r
Amb.) in āgelos noctis z tenebray q̄ dispo
 liauerūt eū mox. s. ornāmēt⁹: z plagis im
 posit⁹ abierūt nō ab insidijs cessando s̄z in
 sidiay fraudē occultādo. **B**eda. **D**icitur
 plage pct̄a q̄ his natu⁹ hūane integri/
 tas violat. **S**eq̄. semiuiv⁹ relicto. q̄ v̄t
 d̄r **A**ug. i pelagiū. **S**emiuiv⁹ h̄z vitales
 motū. i. liberū arbitriū vulnerat⁹: z ad vi/
 tā eternā quā p̄didit redire nō sufficebat
 z iō iacebat. **V**el semiuiv⁹ relicto. id ē re
 manente vita nature z ablata vita gratie
Sacerdos autem z leuita descendentes
 eadem via eo viso preterierunt quia sa/
 cerdotū legis z ei⁹ ministeriū pct̄a non
 curauerūt s̄z solū oñderūt. **S**amaritan⁹

aut iter facēs. i. ch̄ris custos animay. **V**it
 humanitate momenta hui⁹ vite curretes ve
 nite sec⁹ eū q̄ in similitudinē hoim factus
 z habitu inuēt⁹ est v̄t h̄o: z vidēs eū ocl̄o
Aiemia mor⁹ ē: z appropinquās miscōib⁹
 ter alligant vulnere eius q̄ redarguens
 pct̄a cohibuit z vinculis ḡre ligauit infim⁹
 dēs etiā oleū mitigatiuū spem vente p̄mit
 tēdo penitētib⁹: z vinū pungitiuū terrore
 pene peccatib⁹ incutēdo. **A**lligat ḡvulne
 ra oū p̄cipit. **P**niaz agite. **I**nfundit oleū
 dū addit: appropinquat em̄ r̄gnū celoy.
Infundit vinū cū d̄r **D**is arbor q̄ nō facit
 fructū bonū excidet r̄c. **B**er. **S**p̄ purgre
 ferocitay est: sp̄ parcere pusillanimitate
 nec h̄ nec illud egratis. **H**re plus amari/
 tudinis q̄ suauitay d̄nabile ē: ecōuerso
 p̄mēdabile v̄trūq̄ eq̄l̄iter tollerabile. **S**e
 q̄: z leuita eū in iumentū suū iposuit: z du/
 cēs in stabulū curam ei⁹ egit. **A**ug. de q̄.
 eua. **I**umentū ē ch̄ri caro q̄ ad nos venire
 dignat⁹ ē: imponi iumento ē in iham incar
 natione ch̄ri credere. **S**tabulū ē s̄ctā eccl̄a
 vbi deposito onere pct̄oy pct̄o: lassus re
 ficat. **E**r v̄t bon⁹ medic⁹ curā ei⁹ egit: q̄
 q̄dū i hac vita fuit: circa hoiez sollicit⁹ fu
 it. **E**r altera die sez p̄peractū myst̄icū re
 dēptōis sez post d̄ni resurrectionē q̄ maḡ
 splendet q̄ tēp⁹ p̄cedēs: p̄tulit duos de/
 naros sez duo testamēta in q̄b⁹ nomen
 et imago regis eterni cōtinet⁹: q̄ p̄ precio
 vulnera n̄ra curatur: z dedit stabulario:
 q̄ distribuit v̄triusq̄ testamenti sciam z
 ḡram p̄dicandi ap̄lis: q̄b⁹ sensū aperuit v̄t
 intelligerēt scripturas: ac plat⁹ alijs. **V**l
 fm **A**ug. **D**uo denarij sūt duo pct̄a cha
 ritat⁹. **D**nt aut z isti stabularij aliq̄d sup
 erogare supaddēdo m̄lta ad declarationē
 scripture. **I**n die aut iudicij cum d̄no red
 dērit oīa reddet cū fidei seruo. **D**icit il/
 lud; **M**atth. xxv. **E**uge serue bone z fide
 lis. r̄c. intra in gaudiū d̄ni tui. **D**ozaliter
 p̄ hierl̄m itelligit itat⁹ p̄rutis. **I**ō h̄o de/
 scēdēs ab hierl̄m in hiericho est peccator
 descēdēs a sublimitate ḡre in miseriam
 peccati: qui incidit in latrones. id est in de
 mones: spoliatur gratuitis z vulneratur
 in naturalibus z relinquitur semiuiv⁹:
 v̄t s̄. **S**acerdos autem z leuita sunt maḡ
 li ministri eccl̄ie. **S**amaritan⁹ est cōfess
 s̄oz et p̄dicato: motus ex charitate allig

gans vulnera cruciati p sanū p̄siliū: infun-
dens oleū misericōdie: z vinū iusticie: z impo-
nit illū iumentū: qz nō solū mēte p̄bet dū
p̄siliū: s̄ etiā p̄t p̄t corpe qd̄ ē aie. iumētū
et ducit in stabulū ecclie vbi dat pabulū
verbi dei z sacri eucharistie. Et altera die
prulit duos denarios. s. grāz in p̄nti z glo-
riā in futuro: z dedit stabulario. i. dandos
denūclavit bono curato facientē debitorū
circa pctōz zc. **T**ertio ponit fructuosa
exhortatio: qz dñs ex legis p̄nti r̄sione oñ
dens oēm hoīem misericōdiaz facientē esse p̄xi-
mū: z clusit exhortādo dī. Glade. s. de vir-
tute in virtutē: z tu fac s̄ p̄xi- sicut sa-
maritan⁹ iudeo: qz vics oēm hoīem etiāz
inimicū p̄ximū reputes: z ei miaz affatu.
affectu: z effectu impēdēdo n̄citatēs eius
subleues. Aug⁹. Nūc cū in hac vita sum⁹
in vicē onera portem⁹: vt ad eā vitā q̄ ca-
ret oī onere puenire possim⁹. Dilectōis ei
officiū est in vicē onera nostra portare.

Exempl⁹ p̄cipuū hēm⁹ in ch̄o q̄ ex nimia
charitate quā ad nos habuit onera n̄ra et
languores n̄ros ip̄e tulit. Aug. Nulla res
officiosus istū laborē ad onera portāda a-
lioz facit libēt⁹ impēdere q̄ vt cogit⁹
q̄nta p̄ nob̄ prulit dñs: Hic admonēs ait
ap̄ls: Hoc sentite in vob̄ qd̄z in ch̄o iesu
huic cogitatōi accedit etiā illa: qz hoies
sum⁹: z q̄ egritudine siue aie siue corpis
quā in alio hoīe videm⁹ etiā nos habere
potuim⁹ aut possum⁹.

Tertio arti. Aud. zc. Nec p̄sumat⁹ de
dei misericōdia: nisi z vos misericordes fu-
eritis. Nā sicut d̄. l. Privilegia. L. de he-
reticis. Qui in legē p̄mittit: p̄uilegiū legē
amittit. Et sicut h̄ extra de p̄stitutionib⁹.
Ad intētōz m̄ adātis recurrēdū est. Intē-
tio aut̄ dñi nobis misericōdiaz facientis est: vt
in vicē misericordes simus. Audite. Si rex
statuat talē legem: Quicūqz debitorū suo
dimiserit duos d̄narios: ego sibi ducētos
aureos dimitto. Et erit aliq̄s q̄ dure de-
bitorē suū tractauerit: An debeat gaudere
p̄uilegio illius legis: Lerte nō: imo pu-
niendus est. Exponet applica notādo illud
Iac. ij. Iudiciū sine misericōdia fiet ei q̄ non
fecerit misericōrdiā.

Dñica. xiiij. post Trini. Ser. p̄mus.

It illi. surge
vade. Luce. xvij. Spū ambu-
late z desideria carnis nō pfici-
etis. Caro em̄ p̄cupiscit aduersus sp̄m. et
sp̄s aduersus carnē. Hec em̄ sibi inuicēz
aduersant: vt nō q̄cūqz vultis illa faciatis
Gal. v. Tria ibi sunt notāda in q̄bus hor-
taf ap̄ls z surgere z ambulare. **P**rimuz
est salutaris exhortatio: Spū ambulare
et desideria carnis nō pficietis. **S**ecū-
dū est exhortatiōis ratio. Caro em̄ p̄cu-
piscit aduersus sp̄m zc. **T**ertū rōis de-
claratio. Hec em̄ sibi inuicē zc. De p̄xi-
mo Eccl. xvij. Fili post p̄cupiscētiāz tu-
as nō eas. De secūdo et tertio Roma. vij
Vides altā legē in membris meis repu-
gnantē legi mētis mee z captiuitatem me-
in lege peccati. **A**it zc.

Primus articulus. An sit in hoīs po-
tate surgere a pctō: Vide sermo
de p̄mo de Epiphania: aut sermone p̄mo
themat⁹ Gratia dei: dominice. xj. post tri.

Secūdo articulus. Unicusqz peccat⁹
tori dicit deus hec duo verba Sur-
ge. Vade. Surge vics a pctis: z vade de
virtute in virtute vsqz in domū dei. De p̄-
mo Ephef. v. Surge qui dormis z exur-
ge a mortuis. De secūdo Matth. ix. Va-
de in domū tuā. In euangelio itaqz hodi-
erno docemur moraliter quo tendere z q̄-
liter debeam⁹ za peccat⁹ surgere: vbi p̄ci-
pue notande sunt tres instructiones que
etiā in verbis p̄positis insinuant.

Prima est instructio p̄uiose p̄gressiōis
Secūda est instructio gratiose purga-
tionis.

Tertio est instructio affectuose recogni-
tione. Prima est zc. De q̄ dicendū in (tōis.
hoc sermone: q̄l̄s. s. p̄ viā p̄rurū p̄gredi
debem⁹ in celestē hierl̄m. Et dat̄ hec in-
structio ex ope ch̄i q̄ ibat in hierl̄m z trās-
ibat p̄ mediā samariā z galileā. Ubi notā-
tāde s̄ tres p̄ditōes n̄cariē ad pueniēdū
in ciuitatē celestem.

Prima est exteroz abdicatio.
Secūda est internoz custoditio.
Tertio est eternoz affectio.

Prima igit̄ zc. q̄ s̄ p̄ h̄ q̄ ies⁹ trāsibat p̄ me-
diā galileā q̄ interpretat̄ trās miguo. D̄z oī